

Beretning for det patologisk-anatomiske institut i 1904 / (meddelt ved prosektor ved Rigshospitalet prof. Harbitz).

Contributors

Harbitz, Francis Gottfred, 1867-
Bulloch, William, 1868-1941
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

[Oslo] : [publisher not identified], [1906?]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/pf2mbt3e>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. Conditions of use: it is possible this item is protected by copyright and/or related rights. You are free to use this item in any way that is permitted by the copyright and related rights legislation that applies to your use. For other uses you need to obtain permission from the rights-holder(s).

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Det pathologiske

(Meddel) ved per

1894 er der re

For Medici

Kirg

Sche

Sore

Hoby

Olsen

Barn

Som for f

For Læge

For prim

for in

anden er der -

16 levere

den Glend

alt 24 pape

de glæderne var

den Glend, var

gud

et i alt ramme

Beretning

for

Det patologisk-anatomiske institut i 1904.

(Meddelt ved prosektor ved Rigshospitalet prof. *Harbitz*).*

Året 1904 er der ved institutet foretaget 218 obduktioner:

For Medicinsk afdeling A	50 obduktioner
— — B	59 —
Kirurgisk — A	28 —
— — B	20 —
Strube- og øre-afdelingen	8 —
Nerve-afdelingen	4 —
Hudsyge-afdelingen	9 —
Øien-afdelingen	— —
Barne-afdelingen	7 —
Sum for Rigshospitalet	185 operationer.
For Kristiania fødselsstiftelse	4 —
For private læger er der dels paa dels uden- for institutet af dettes assistenter udført	29 —
	218 operationer.

Besuden er der — væsentlig for Kristiania fødselsstiftelse — obduceret 67 børn: 16 levende fødte, 45 dødfødte, 6 aborter. Endvidere er der modtaget tilsendte organer fra obduktioner af privatlæger og sygehuse udenfor institutet ialt 54 gange.

Af de obducerede var 127 mænd, 91 kvinder. De 54 obduktioner, hvor organer blev tilsendt, var fra 35 mænd, 15 kvinder; i 4 tilfælde var kønnet angivet.

Beretningen er i alt væsentligt udarbejdet af 1ste assistent cand. med. *L. Sev. Petersen*.

Af obduktionsfund ved de 218 sektioner skal nævnes:

Carcinomer fandtes i 32 tilfælde fordelt som nedenstaaende tabel viser:

Tab. I.

<i>Carcinoma</i>	Under 20 aar		20-25		25-30		30-35		35-40		40-45		45-50		50-55		55-60		60-65		65-70		over 70 aar		Sum	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
ventriculi . . .					1	1					1		1	1	2	1	1					1	1	7	3	
oesophagi . . .																							1	1	1	1
duodeni . . .																										
pankreatis . . .			1																					1	2	1
hepatis . . .																									1	1
vesicae felleae . . .					1						1		1	1			1		2				1	4	2	3
coli et recti . . .																										
mammae . . .																										
labii (metast. fra)																										
gl thyreoid . . .																										1
cutis multipl . . .																										1
cerebri . . .									1**										1							1
vesicae . . .																										1
Sum			1	1	2	1			1	1	2	5	5	4	4	4	3	3	3	3	3	6	2	20	12	33

Ann.: * I det som *Carc. vesicae* opførte tilfælde fandtes desuden *Carcinoma duodeni* af en anden natur end svulsten i *vesicae*.

** Intel primært udgangspunkt påvist.

Tuberkulose. I 39 tilfælde paavistes tuberkulose som direkte eller indirekte dødsårsag 3: i 17,9 % af samtlige obduktioner.

I lighed med, hvad der har været tilfældet i de sidste aar, har ogsaa i 1904 opmærksomheden været rettet paa paavisning af gammel — latent eller udbredt — tuberkulose ogsaa hos tilsyneladende ikke tuberkuløse; men da statistikken for disse tilfælde har sin væsentligste betydning, naar de kan samles i en massestatistik, opføres de ikke her.

Det vilde være meget vanskeligt, ja umuligt, at afgjøre med nogenlunde sikkerhed, hvor den tuberkuløse proces primært har havt sit sæde i alle de nævnte tilfælde af tuberkulose, der er kommet til sektion.

I tab. II er derfor lokaliseringen opført, eftersom processen har været særlig fremtrædende eller i nogle tilfælde, hvor den paaviselig har været det udgangspunkt, hvorfra infektionen er spredt videre (f. eks.: i ét tilfælde af tuberkulose bronchialglandler, der havde tømt sig i en bronchialgren, eller tuberkulose i munden med arrosion af en pulmonalvene og miliartuberkulose).

Tab. II.

Alder:		0—1	1—5	5—10	10—15	15—20	20—25	25—30	30—35	35—40	40—45	45—50	50—55	55—60	60—65	65—70	70	Sum
loc	pulmonum				1	1	3	4	1	4	2	2		1				19
--	intestinorum		1			2			1				1	1				6
--	urogenitalis				1		1	1				1						4
--	genitalium femin. .						1											1
--	genus					1	1			1								3
--	coxae									1								1
--	columnæ vertebral.						1											1
--	gl. lymph. general.		1						1									2
--	— præsert.																	
--	thoracis		1		1													2
			3		3	4	7	5	3	6	2	3	1	2				39

Ved denne gruppering kommer dog en del vigtige men dog mere „sekundære“ lokaliseringer ikke til sin ret, saaledes fremforalt miliartuberkulosen og den tuberkuløse meningit.

I tab. III er forsøgt en sammenstilling af disse sekundære lokaliseringer i forhold til de i tab. II opførte „primære“.

Ved hver af de „primære“ findes en eller flere „sekundære“ tuberkuløse processer.

Tab. III.

Seksundære tuberkulose affektioner* ved										Sum
	Tbc. pulmonum	intestinorum	urogenitalis	genitalium femin.	genus	coxae	spondylithis	gl. lymphat. general.	præsert. thoracis	
Tbc. pulmonum		4	3		2	1	1	2		13
- intestinorum	15		2		1	2		2		22
- urogenitalis	1				1					2
- genital. femin.	2							1		3
- genus						1				1
- coxae								1		1
- gl. lymph. general			1							1
- — præsertim thora- cis et colli	8	3	2	1		1				15
- peritonæi	3	2	1	1				1		8
- gl. mesenterii	3	4		1						8
- duct. thorac.					1					1
- laryngis	3	1			1	1				6
- pleurae				1						1
- tonsillae									1	1
- miliaris	1	1			1		1		2	6
- meningum	3	1			1		1		2	8
- solit. cerebri	2	1					1			4

Ikke altid var tuberkulosen den direkte dødsårsag. I flere tilfælde skyldtes døden peritonit paa grund af tuberkulose tarmsaar. Et tilfælde af tbc. coxae et genus døde paa grund af fedtemboli ved fraktur af den yderlig osteoporotiske indre femurepifyse.

Syphilis paavistes i 16 tilfælde, deraf i 6 tilfælde som hereditær eller congenit syphilis hos spædbarn.

I ét tilfælde havde der været paralysis generalis.

Perniciøs anæmi fandtes i ét tilfælde og *Leukæmi* i ét tilfælde.

Diabetis mellitus kom i tre tilfælde til sektion. I det ene tilfælde fandtes atrophie af pankreas, i det andet fandtes galdesten og cholangit samt muligen en begyndende interstitiel pankreatit. Det 3die tilfælde var forbundet med langkommen lungetuberkulose og tbc. i andre organer.

Sygdomme i *hjerter og kar* fandtes i 47 tilfælde.

Sygdomme i *respirationsorganer* foruden tuberkulose fandtes 27 gange.

Nyresygdomme og *urinveissygdomme* af betydning fandtes 16 gange, deraf 6 gange skrumpepyre. 4 gange cysto-pyelo-nefrit ved hypertrofia prostatae.

Appendicitis med peritonit fandtes i 5 tilfælde.

Peritonitis acuta fandtes ialt i 22 tilfælde, deraf 5 gange ved tbc. intestini. Ogsaa ved de øvrige tilfælde paavistes den primære lidelse.

Sarcom fandtes i 5 tilfælde: 1. *S. ventrikuli* hos en 37aarig kvinde. 2. *S. durae matris* hos 48aarig mand. 3. *S. ovarii* hos 45aarig kvinde. 4. *S. nasi* hos 38aarig mand, død af meningit. 5. *Melano-sarcoma orbitae* hos 46aarig mand.

Typhus abdominalis kom 2 gange til sektion.

Sygdomme i *lever- og galdeveje* fandtes 9 gange, deraf to gange af sekundær natur. Desuden er der gjentagne gange fundet *calculi vesicae* felleæ, som ikke har givet anledning til andre patholog. anat. forandringer og heller ikke kan sees at have givet særlige kliniske symptomer.

Sygdomme i *centralnervesystemet* paavistes 24 gange. I et tilfælde var der *cerebrospinalmeningit* med subacut forløb, i et tilfælde *bulbærparalyse*, 1 *paralysis generalis*, 1 *tabes dorsalis*. I 6 tilfælde var der suppurerede processer i sinus, hjernebinder eller hjerne sekundært efter *otitis media* eller interna.

Desuden et tilfælde af *sarcoma durae matris* (opført under *sarcomer*).

1 tilfælde *glioma* hos en 47aarig mand.

Af mere eiendommelige tilfælde skal nævnes: 1. Hos en 40 aar gammel mand fandtes et *aneurisma rami pancreat. venae portae*. 2. Hos en 50 aar gl. mand fandtes et brustent *aneurisma art. meseraica* med stor blødning. 3. Hos en 44aarig mand, der var død af *acut peritonit*, fandtes denne at bero paa en perforation af *rectum* i dybden af *fossa Douglas*. Der viste sig at være en gammel *ulceration*, men der fandtes ved den mikroskopiske undersøgelse ingen tegn paa lues, tbc. eller svulstdannelse.

Ved obduktionen af de 67 nyfødte barn fandtes

Syphilis i 15 tilfælde.

Døden skyldtes i de øvrige tilfælde:

Besværlig fødsel hos	14
Eklampsi hos moderen	2
For tidlig fødsel	6
Misdannelse	3
Andre aarsager	23
Placenta prævia og navlesnorfremfald	4
	67

16 levede ved fødselen.

45 var dødfødte.

6 var ikke levedygtige fostre.

Af dyreforsøg er udført 75, hvortil er benyttet marsvin, kaniner, mus samt en høne med kyllinger.

Af legale sektioner udførtes 18 for Kristiania by, hvortil kommer nogle for Aker.

Ved de tilsendte organer fra 55 sektioner udenfor institutet fandtes:

<i>Anæmia perniciosa</i>	2
<i>Aktinomykose</i>	1
<i>Aortitis luetica</i>	1
<i>Aneurisma aortae</i>	1
<i>Apoplexia cerebri</i>	1
<i>Carcinom</i>	12

Cirrhosis hepatis	1
Gummata hepatis	1
Glioma cerebri et cerebelli	3
Hydronephrosis bilateralis	1
Leukaemia	1
Meningit ved otitis media	1
Myocarditis fibrosa	1
Nephritis	7
Pneumonia crouposa	1
Sarcoma	4
Tuberculose	11
Strictura oesophagi	1
Ulcus ventriculi	2

2 tilfælde af tuberculose forekom hos barn resp. 5 og 6 maaneder gamle.

1 tilfælde af nephrit var medfødt skrumpleyre hos et 15 mdr. gl. barn.

Der er i aarets løb modtaget og undersøgt 712 „præparater“ foruden organerne fra de før nævnte 54 obduktioner udført af læger udenfor institutet.

For rigshospitalet og Kristiania fødselsstiftelse undersøgte 337 præparater, for andre sygehuse og privatlæger 375. De fleste af disse sidste skriver sig fra læger og sygehuse i Kristiania; men der er ogsaa indsendt mange fra det øvrige land.

Naar undtages nogle faa præparater, der er fulgt med skyllevandet ved maveudskylling eller med afføringen ved bændelormkure o. lign. er samtlige vundne ved operationer.

Desuden er der udført for Rigshospitalet og privatlæger ca. 150 undersøgelser af uriner, sputa, punktionsvæsker, nyre- og galdestene. Disse undersøgelser protokolleres i almindelighed ikke.

De nedenstaaende tabeller giver en oversigt over de vigtigere pathologiske fund. Tallene gjælder antal patienter, ikke antal præparater, idet der f. ex. ved carcinoma uteri kun er regnet et tilfælde, selv om der er gjort undersøgelse af to eller flere præparater (udskrabning og den exstirperede uterus) fra samme patient.

Tab. 4 over Carcinomer	133 tilfælde
— 5 - Sarcomer	68 —
— 6 - Tuberculose	74 —

Af andre *maligne svulster* (end carcinomer og sarkomer) er undersøgt:

Glioma bulbi	1
Hypernephroma	1
Cystadenoma renum	1
Blandingssvulst fra læben	1
Endothelioma orbitae	3
— labii	1
— cutis	3
— ovariorum	1
— renis	1
Perithelioma (?) intestin.	1

Sarcoma	Alder:	0-5																70	Ukj. alder		Sum
		M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.		M. K.		
S. femors		1																	1	1 3	
— fibulae																				1 1	
— paa benet ellers																				1 1 2	
— nervi ischiadic.																				1 1	
— pelvis, coxae & natium																				1 2	
— digiti																				1 1	
— ulnae																				1 1	
— paa armen forøvrigt																				3 1	
— scapulae																				1 1	
— axillae																				1 2	
— maxillae & gingivae																				4 5	
— abdominis																				2 4	
— orbitae																				1 1	
— colli, reg submax, reg.																				∞	
— parot.																				2 5	
— cutis																				2 3	
— nasi et o. ethmoid																				1 1 1	
— oculi & orbitae																				1 1	
— testis																				1 1	
— uteri																				1 1	
— ovarior																				1 1	
— mammae																				4 1 2	
— renis																				1 1	
— recidiv et metastasis																				2 2	
Totalsum		1	1	2	1	1	2	3	4	1	2	1	1	1	7	2	1	3	4	4	22639
Sarcoma tragi		1	3	2	2	7	3	1	5	7	4	5	3	8	2	4	8	2	67	1	68
		+ 1 kjøn ukjendt.																			1
		4																			68

Handwritten text and a decorative flourish on the right edge of the page.

Some tight gutters.

No title page or copyright.

(Some)

Text run into gutters.

(Tables)

